

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:
Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 „
Negyed évre 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre,
a hirdetései és előfizetési pénzek 2 kiadóhivatalra cizmeve
Túrócz-Szent-Mártonba küldendők.

— Hirdetések legutányosabban, árszábjól szerint. —
Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden
bel- és külföldi hirdetői iroda elfogad.
Nyilttér soronként 40 fillér.

Csehek és magyarok.

Bosszuság fog el, valahányszor olvasom, miképp akarják a csehek a magyarokat a jogegyenlőségre és a nemzetek egyenlőségére tanítani. Mert a jogegyenlőség és a nemzetek egyenlősége terén az ő viselkedésüket a magyarok viselkedésével összehasonlítva, igazán a „szemesé a világ, vaknak alamizsna” mintájára bátran meg lehetne alkotni egy új közmondást, hogy: szemtelené a világ, a szerényé pedig nemhogy még csak alamizsna sem, de bot, sőt dorong! Mert amazt juttatna nekik még a magyar is, azért mert elég arczátlanok kimélet nélkül mindent a maguk részére lefoglálni akarni, — s emebben részesítik őket a magyart, mikor bátorodik jussát minden irányban, százele tekintetével figyelmebevevő módon érvényesíteni. A magyar tette lehetővé Ausztria alkotmányosságának biztosításával, hogy a cseh nemzet, melynek sirján különben rég megfordítható volna a czimert, belejuthatott azon helyzetbe, hogy ismét nemzeti életre kelhetett; no már ezért jobban nem róhatja le a háláját, mint hogy nagyot rugjon a magyaron, mikor telegiabálja a világot a magyar fejére szót válogatlan szidalmival. Jól ismerjük a fogást, elégszer alkalmazták már ellentűnt, hogy tolvajkiabálnak a tolvajok, magukról el akarván terelni a figyelmet. S igazán csodáalom azokat, akik a csehet akármiben is segíteni, az ő igényében megbizni hajlandók. Mit tett eddig a cseh a magyarért? Ugy-e hogy semmit! S mit tett a magyar ellen? No már ebből olyan hosszú lista keletkezne, hogy ugyancsak kevés lenne e lap négy hasábjára befogadására. Elég tán, ha felemlitem Bach és Schmerling korszakbeli itteni szereplését, mikor falkaszámra jött ide, hogy itt képviselve az akkori hozzá hasonló jogtisztelő hatalmat, póffeszdek, hiszék, a magyar verejtekben s mert akkor úgy szólt a nótá, itt germanizáljon s germanizálni akarja ne csak a magyarokat, hanem — o tempora, o mores! — magukat a tótokat is; mert még akkor a Gesamtmonarchie árnyékában a saját nyelve érdekében pisszenni sem mert, mennyi boldogsággal vallotta magát németnek s még a maga nemzetiségét is lenézte, nemhogy a tótét megvédte volna, a melynek, ime, most olyan lelkes bajnokává tolja fel magát. Csodálkozva olvasom a lelkesedést, melylyel a magyar-cseh szövetség szükségét proklamálják, mintha hályog volna szemükön az ezt hirdetőknél s nem látnák, hogy a magyar a csehhel való éügyközösségben csak úgy járna, mint a mesebeli lagszág a Hamissággal. Megenné a cseh a magyar pogácsját, de mikor az óvére kerülne a sor, akkor a magyarnak minden morzsáért vérvél kellene fizetnie. Vagy nem látják, hogy a dicso, csak szóba kerül a szövetség, a saját pogácsájának megőrzésén kívül, szerény előfeltételt már is szeretne a magyar pogácsájában duskálkodni: a magyar nemzet egy része felett való rendelkezési jogot felügyelete alá venni? A csehek a tót nép védői! Oh, a jámborok! Megenni szeretnek, nem megvédeni. S most csak azért hízlalják mindenféle hízeldok ámitató szóval, hogy ha majdan vérmes reményük teljesülnék, annál puhább legyen s könnyebben megemészthessék! Attól rettegnek előre, hogy majd a magyar okul órajtuk s elszí előlük, azért jajgatnak. Életben maradjon a tót? Ugyan hát miért preparálják úgy a nyelvet? Miért szükséges ehhez a cseh nyelv? Miért sztkse-

ges a cseh műveltség? Vajjon miért nem az a céljuk, hogy a tót nyelv megmaradjon? Miben simulnak ok a tóthoz s miben nem kívánják, hogy a tót simuljon öhozzájuk? Csak egy ilyen dolgot! Csehekké legyenek a tótok, ugy-e, kedves szövetséges társak? De hát akkor miért nem inkább magyarokká? Mert hisz ha elveszne a tót nyelv így, elvesz amugy is. S ha követnök cseh uraimék politikáját, vajjon ki áll jogosultabb alapon, ok-e, vagy a magyarok? Mi köztük volt egy ezredven át a tótoknak a csehekhez? Volt tán valami közös örömtök, bánatuk? Küzdöttek együtt? Szenvedtek együtt? Ugyan ki meri állítani? De viszont ki meri tagadni, hogy a magyarral egy ezredven át egy nemzetet képez a tót, jó és balsorsa közös volt e kettőnek s nemcsak a csatáterén hullott vérvél, de rokonkötelékekkel, rokonvérvél is ezerszeresen egymáshoz fűztek. Mit keres itt a cseh? Rabolisztikával üldöz otthon mindent, a mi nem cseh, megtámadja még az idegent is, ha csak ennek elkötött aranya nem tömi be a nagy száját s mégis ő beszél jogtiszeletről, jogegyenlőségről? Félre vele az utból! Nem szövetség, hanem minden törekvésnek legádázabb meghústitása, ez legyen a célja minden magyarnak a csehhel szemben mindaddig, míg ez saját igazai keresésének keretén túl, a magyar nemzet legszentebb érdekeibe szemtelen tolvajkézzel nyulni mer.

Homód.

A Nár. Nov. meg Berzeviczy.

A Túróczszenmártonban megjelenő N. N. egyik utóbi számában „A népoktatás reformja” cím alatt a Budapestben megtartott tanfelügyelői ankét kapasan Berzeviczy Albert közoktatási miniszternek kulturpolitikájával és jövő terveivel foglalkozik. A ezikket föb vonásában a következőkben mutatjuk be:

Még nem tudjuk, mit stl ki s mit határoz majd amaz ankét, melyet Berzeviczy miniszter a tanfelügyelőkkel tart a népoktatás felügyelete s reformálása tárgyában, de ami már eddig is nyilvánosságra került, elég érdekes és az új érára jellemző.

A magyar utópisták, nevezetesen a volt miniszter, Wlassics, de elődi is, hódoltak már annak az eszmének, hogy a népoktatásnak államosítva kell lennie, mert csak így lehet remélni „az egységes nemzeti műveltség” proklamálásának megoldását. A „Hazánk” egy vélekedik, hogy manap már alig gondol erre valaki, mert hogy ez óriási kiadásokba kerülne, azonkívül a vallásfelekezettel és nemzetiségekkel kulturharezba dönténé ez országot. — Ugy látszik, hogy így lesz, deazára, hogy Tisza gróf miniszterelnök programbeszédjében határozatlan állást foglalt az iskolák államosítása ellen. Természetesen fel kellett tenntünk, hogy ez a mai kormány programja, amely talán belúta Wlassics rendszerének káros voltát. De tévedtünk!

Az említett ankén Berzeviczy miniszter, midőn ez iránt határozott kérdést intéztek hozzá, leplezlenül oda nyilatkozott, hogy ő mellette van a felekezeti iskolák államosításának, különösen nemzetiségi vidékeken, ahol azt az „állam érdeke” kívánja. És azt meghatározóni az ő joga és hivatása. — Két dolog lehetesges: vagy a miniszterelnök az ő emunenciájában nem volt eléggé őszinte, avagy az ő programja ebben az irányban nem azonos miniszterterátsák programjával. — Azt majd meglátjuk stb. . . . ha ismerni fogjuk az ankét egész munkálatait . . . A magyar lapok, amelyek nincsenek a teljes államosítás mellett, sietnek az ankétnak s a miniszternek jó tanácsot adni. Hogy az iskolák államosítása felesleges és veszélyes kísérlet lenne, hogy az oktatás és ellenőrzés (felügyelet) valódi, huzafias

mederbe terelődjék és hogy minden lehető hibáknak és előfelvetéseknek eleje vetessenek. S hogy erre nézve legjobb biztosítékot látta abban, ha az állampolgárok nevelésben legmennyiségesebb tantárgyakat, az u. n. hungarikákat, valamilyen közép, polgári és népiskolában az állam a saját közgegei által taníttatná!

Elég munkájuk és gondjuk maradna az autonóm iskoláknak, mert nekikjutna a hit- és erkölcstan és egyéb reáltárgyak tanítása s csak hálásnak lehetnének, hogy terhük kisebbedné.

Nos hát ugy volna az gyakorlati értékű, hogy az u. n. hungarikákat állami tanítók taníttanák minden iskolában, akiket az állam fizetne, és a többi tantárgyat az autonóm testületek által tartatott tanítók. Mily tengernyi tanítóság! Ilyesvalamivel nem dicsékedhetnék Európa egyik civilizált állama sem, ez igazán tösgyökerez magyar különlegesség volna, sőt eddig nem látni, nem hallott kuriozum. És a mi a magyar nyelv intenzívbe tanítását illeti, ez az ankétn is eléggé hangzotta a miniszter, csak azt nem mondta meg, vajjon állami tanítókat fog-e e ezébből alkalmazni, vagy csak különös felügyelet alá helyezi valami külön állami közegnek. — Most elkezdhetjük, mi vár a mi iskoláinkra és mit fognak ott megtanultatni gyermekeink nagy tantárgyakból. — Nem tekinve az ország költségvetésének óriási megerhelését, aminek okvetlen következnie kellene, van abban a tervezetben egyébként eléggé világosan kifejezette elfogultság is. Nem államosítani meg az autonóm, hitelekezeti iskolákat, de megnyírbálni jogaikat az állítólagos könnyítés és az „állam érdekeinek” leple alatt ugy, hogy azontul alázatos szolgálója legyenek az állami közgegeknek és a kigondolt „érdekeknek”.

Egyébként nines miöl felútnk, már azért sem, mert az ország költségvetése az új óriási terhet egyszerűen el nem bírná s el sem hisztük, hogy akada valaki, aki ily nyaktörő kísérletekre vállalkoznék. És ami az autonóm testületek iskolái kiadásának állítólagos kisebbedését illeti: méreggel itatott mézes madzag az, amelyre nem megy rá senki. — Micsoda könnyítés, micsoda kisebb terhek? Hisz azok az autonóm testületek ugyis köznyelvenek tanítókat tartani s őket a törvény értelmében dijazni.

Népoktatás reformja! Mily fontos, komoly tény és mégis hogy megnyomorítják! Micsoda iróniaja ez az ifúság igazi, egészséges nyelvészeké!

*

*

*

Ez is egyik adat ahhoz, hogy a tót tulzok lapjai mily mértékben szinezik ki a valóságot, persze olyan formában, amely alkalmas legyen arra, hogy olvasóközönségük a magyar intézményektől elidegenedjék.

Csürés-esavarás.

A nemzetiségi tót tulzok rendszeren tiltakoznak a pánszlávizmus vádja ellen; hogy ok nem pánszlávok, hanem csak a tót nemzet jogairét kütdő magyar honpolgárok. Pánszlávizmus — szerintük — nincsen a Felvidéken, az csak egy agrém, amely a magyar sovinszták és stréberkedő hazafiak fantáziájában él. Lapjaik is gyakran fejtegetik ezt a kérdést s ha valaki a *tényeket* innen közérből nem ismerné, könnyen azt hitené a hírlapi ezikkek előlvasása után, hogy az a folyton emeletetett pánszlávizmus tényleg nem más, mint falra festett ördög.

Ilyen ezikket közölt közlelebről a „Nár. Nov.” is, polemizálva Nosz Gyula dr. szezpszbontai orsz. képviselővel, aki ezikket irt a Budapesti Hírlapban, amelyben egyebek között azt is mondja, hogy a pánszlávizmus veszedelme mind jobban közeledik a Szezsesség felé s felhívja a megye közönségét e veszedelem ellen való védekezésre.

„Ami a pánszlávizmus rémét illeti — így ír a „Nár. Nov.” szezpi ezikkézója (aki, mellesleg mondva, e ezikkével dr. Nosz Gyula említett állítását tényleg

1700. tksz.
1903.

Arverési hirdetményi kivonat.

A znióvoraljai kir. járásbíróság mint telekknövyi hatóság közhírré teszi, hogy Dula Maté törövezsmártóni ügyvéd végrehajtatónak Liehner Pál tótrónai lakos végrehajást szenvedő elleni 207 kor. tokekövetelés és jár. iránti végrehajási ügyében a znióvoraljai kir. járásbíróság területén lévő, Tótróna községben tekvo és pedig:

1. a tótrónai 8 sz. tjkvben 6—8. sorsz. B. 5. t. a. 1/2 ed részben Liehner Pál nevére írt s a vég. törv. 156. §-nak felhívásával B. 4. t. a. 1/2 ed részben Liehner János, B. 3. t. a. 1/2 ed részben Szachó Liehner Maria, B. 2. t. a. 2/2 ed részben Liehner Pál, B. 1. t. a. 2/2 ed részben Liehner András nevére írt ingatlanra 954 koronában.
2. az ugyanazon tjkvben 9—10. sorsz. a. B. 5. a. 1/2 ed részben Liehner Pál nevére írt killetekre 309 korona 50 filléren.

3. a tótrónai 265. sz. tjkvben B. 10. t. a. Liehner Pál nevére írt ingatlanokra 20 koronában.

4. a tótrónai 266 sz. tjkvben B. 9. t. a. ugyanannak nevére írt ingatlanokra 14 koronában ezzel megállapított kikéltáris árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanra **1904. évi márczius hó 12-ik napján é. e. 10 órákor** Tótróna községüzárnál megtartandó nyilvános árveresen a megállapított kikéltáris áron alul is eladható fog.

Arverési szándékok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. ez. 42. §-ában jelzett ártoyalommal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltáris kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerít elismervényt átseglyáltatni.

Kir. járásbírószág mint telekknövyi hatóság.

Znióvoralján, 1903. október hó 28-án.

Janovják, kir. albíró.

PERLZWEIG J. órás és ékszerész Ruttká. Nagy raktár arany- és ezüstneműekben, fali- és zsebórákban.

Minden családnak saját jól felgottt érdekében csakis a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé** szabadna pótlékol használnia a mindennapi kávéitalhoz.

Pénzt,
sok pénzt, havonkint 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül, Küldje be ezimér E. 465. jelge alatt a következő ezimér: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim. Meerfeldstr.

Unghváry László
(Csegléd) jó hódás bor termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs és szőlőbárákhoz meggyeke megjelent, hol 5 krajczártól felle nemcs csemétek, 2 forinttól felle sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá —16—18 forinttól felle saját termő rendkívül finom újbórok kapnak Csegléd mindenféle gyümölcsfadonca, akáz és gledicska-csemétek. Tessedk árjegyzéket (borról is) kikéltáris kéri.

Hitelt nyujtok
1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, vizsabalozók társulatok, mernöki hivatalok, szövetségezek, nagyobb aradalmak s más hitellegek egyénének. A hitelynyujtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

A hölgyvilág részére!
Minden t. hölgy saját maga minden divát szerínt, tanács nélkül készítheti ruháját az igazítható női derek-szabászati készülék segítségével onélkül, hogy szabászati rajzot megtanult volna. Ez a készülék minden testkát részére szabályozható.
Akademiallag vizsgázott. Számos elismerő iratok. Egy készülék ára 3 korona. Utánvét mellett! Utánvét mellett! Minden kulturállamban törv. védve és szabályszerít.
Fükepvisele egész Európára:
E. DRECHSLER,
BÉCS, VI. 2. Linienngasse 18.
Képviselek minden helységben keresetnek.

A Richter-féle **LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller** egy régi kipróbált házisor, a mely már több mint 33 év óta meghódított balorszácsi alkalmaztatik keszvények, csuszák és meghúcsékek.
Íntes. Silányabb utazatok miatt beviszárlások orvosság helyünk és csakis orvosi ügyeknél dob szobán a „horgony” veszájgyógyász, „Richter” özögyjzossal foga gnyás el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legelőbb gyógyszerártában kapható. Fővárosban: **Török József** gyógyszerésznél. Budapest.
Richter F. Ad. és társa. Budaörs. és az új utvári szállatok. Budaörs.

Videken kapható Gazdik János gyógyszerártában Kőrömczványán, Toperczer S. „Megváltó” gyógyszerártában Töröcz-Szt.-Mártonban, és Schönácht Viktor gyógyszerártában Znióvoralján.

Téli menetrend
A magyar királyi államvasutakon:
Érvényes 1903. évi október 1-től kezdve.)

Budapest—T Szt. Márton:	T. Szt. Márton—Budapest:
Gyv. i. reggel 7-10. é. d. u. 1:38 i. d. u. 2:54, é. este 9-10 Szv. i. d. e. 9:35, é. este 7:52 i. reg. 8:32, é. este 7:50 Gyv. i. d. u. 3:30, é. este 10:26 i. reg. 6:02, é. d. u. 12:50 Szv. i. d. u. 5:20, é. reg. 6:02 i. este 10:27, é. d. u. 9:40 Vv. i. éjjel 11-10. é. d. e. 11:41 i. d. u. 4:57, é. reg. 5:20	
T. Szt. Márton—Ruttká:	Ruttká—T. Szt. Márton:
Gyv. i. d. u. 1:39, é. d. u. 1:47 i. d. u. 2:45, é. d. u. 2:53 Szv. i. este 7:54, é. este 8:03 i. reg. 8:20, é. reg. 8:30 Gyv. i. este 10:27, é. este 10:35 i. reg. 5:52, é. reg. 6:01 Szv. i. reg. 6:02 é. reg. 8:13 i. este 10:10, é. este 10:23 Vv. i. reg. 7:47, é. reg. 8:06	
Vv. i. d. e. 11:42, é. reg. 11:53 i. d. u. 4:45, é. d. u. 4:56	

Budapest ny.—Zsolna: **Zsolna—Budapest:**

Gyv. i. reg. 7:20, é. d. u. 1:33 i. éjjel 3:45, é. reg. 9:40 Szv. i. este 9:25, é. este 8:35 i. reg. 7:00, é. este 5:55 Gyv. i. este 6:15, é. éjjel 12:13 i. d. u. 3:12, é. este 9:40 Szv. i. este 10:30, é. reg. 8:30 i. este 9:25, é. reg. 6:25	
---	--

Zsolna—Pozsony: **Pozsony—Zsolna:**

Gyv. i. d. u. 3:12, é. este 7:20 i. reg. 9:19, é. d. u. 1:33 Szv. i. reg. 7:00, é. d. u. 1:23 i. este 6:50, é. éjjel 12:13 Szv. i. d. u. 3:38, é. éjjel 11:20 i. reg. 6:00, é. d. u. 12:50 Szv. i. éjjel 9:25, é. éjjel 3:31 i. d. u. 1:24, é. este 8:35 Szv. i. ——— i. éjjel 1:45, é. reg. 8:30	
--	--

A os és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:	Ruttká—Kassa:
Szv. i. reg. 5:15, é. d. u. 12:10 i. reg. 4:43, é. d. e. 11:50 Szv. i. reg. 8:04, é. d. u. 2:08 i. d. e. 8:53, é. d. u. 3:50 Gyv. i. d. u. 1:05, é. este 8:04 i. d. u. 2:44, é. éjjel 11:15 Szv. i. d. u. 4:10, é. éjjel 11:16 i. d. u. 2:31, é. este 8:35	

Kraiován—Árvaváralja: **Árvaváralja—Kraiován:**

Szv. i. reg. 9:35, é. reg. 15:05 i. reg. 7:32, é. d. e. 9:15 Szv. i. d. u. 11:48, é. d. u. 12:55 i. d. u. 12:05, é. d. u. 1:32 Szv. i. d. u. 3:03, é. d. u. 4:25 i. d. u. 3:32, é. d. u. 4:40 Szv. i. d. u. 5:20, é. este 6:54 i. d. u. 5:35, é. este 7:35	
--	--

Ruttká—Zsolna: **Zsolna—Ruttká:**

Szv. i. reg. 6:23, é. reg. 6:50 i. reg. 4:00, é. reg. 4:28 Szv. i. d. u. 12:27, é. d. u. 12:55 i. reg. 7:25, é. reg. 7:56 Gyv. i. d. u. 2:20, é. d. u. 2:45 i. d. u. 1:54, é. d. u. 2:19 Szv. i. este 8:30, é. este 8:58 i. reg. 8:15, é. reg. 8:42 Szv. i. éjjel 11:30, é. éjjel 11:57 i. d. u. 3:40, é. d. u. 4:07 Szv. i. ——— i. este 9:12, é. este 9:40	
---	--

Hirdetéseket felvesz a kiadóhíval.

Schicht-szappan
vagy „kulcs”
jeggyel
leltöbblet, lenkiadóssabb s ennél fogva a leltöbblet szappan. Minden káros alkatrés.éktől mentes.
Mindenütt kapható!
!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!